

CAT

DESCOBREIX INCA

un viatge cultural
per l'evolució de la ciutat

**VISITES GUIADES
AL PATRIMONI D'INCA**

Ajuntament d'Inca

#8

Visita a l'arquitectura religiosa a Inca: Santa Maria la Major i convent de Sant Bartomeu

Ponent: Pere Rayó Bennassar, historiador.

Església parroquial de Santa Maria la Major d'Inca²⁹

La primera església parroquial, gòtica, fou construïda el segle XIII i degué ser molt modesta en les seves proporcions. Se'n construí una altra, també gòtica, amb capelles, al primer quart del segle XIV. Al segle XVIII es bastí l'església actual, barroca, i se substituï la gòtica anterior.

El temple sempre ha estat dedicat a la Mare de Déu. Primer, el va presidir la *Taula gòtica de santa Maria d'Inca* (1373) de Joan Daurer; després, la imatge gòtica de *Santa Maria d'Inca* (1400), anomenada Santa Maria la Major des del final del segle XVII.

La façana principal, de marès, és sòbria. Està dividida en dos cossos per motlures i acaba en una testera curvilínia, rematada per una creu de ferro. El portal major, d'estil neoclàssic, quedà inacabat el 1843 i es finalitzà l'any 1996. Al centre de la façana hi ha un rosetó.

El campanar, obra de Miquel Amengual, es començà a construir durant la segona meitat del s. XVI i l'arquitecte i escultor Jaume Blanquer hi intervingué en el segle XVII, època en què s'acabà. És de pedra viva i mostra dos cossos diferenciats. El portal és ogival i a damunt hi ha gravat l'escut d'Inca.

L'església té una sola nau amb set capelles rectangulars a cada costat, situades entre els contraforts. La coberta és de volta de canó amb llunetes. A l'interior de les llunetes hi ha les finestres, obertes l'any 1927, que permeten il·luminar l'església. L'absis és semicircular i cobert per una copinya. Entrant a l'església pel portal major, a la dreta, trobam la capella fonda, dedicada al Sant Crist, més gran que les altres. Fou projectada l'any 1915 per l'arquitecte Guillem Reynés. Té planta de creu grega amb el creuer cobert per una cúpula amb llanternó que s'aguanta damunt quatre petxines.

Retaules. L'església en conserva d'importants, en destaquen: el *Retaule major* (s. XVIII), obra de Joan Sastre; al centre hi ha la imatge gòtica de *Santa Maria la Major* (1400), talla de fusta policromada, obra de Pere de Santjoan. El *Retaule de sant Sebastià* (1660), barroc, obra de Jeroni Pinya Puigserver. El *Retaule del Nom de Jesús*, del segle XVI (duu la data d'11 de març de 1587), és atribuït a Gaspar Oms. El *Retaule del Sant Crist* (1667), barroc, d'autor anònim, guarda la imatge del Sant Crist d'Inca, cèlebre per la tradició de la suor prodigiosa de 1607. El *Retaule de sant Blai* (1612), d'inicis del barroc, d'autor anònim, proper al taller dels Oms, presidit per la imatge del Sant bisbe. I el *Retaule de sant Pere* (1586-1642), d'autor anònim, transició del Renaixement al barroc, pagat pels gremis, com queda patent en els set escuts que el coronen.

El Museu Parroquial es troba a la dreta del presbiteri. Hi destaca la taula gòtica de *Santa Maria d'Inca* (1373). És també notòria una *Pixide* (s. XIV) i l'escultura gòtica del *Sant Crist del Davallament* (s. XV). Interessants són les escultures i pintures barroques (s. XVII-XVIII). Dels segles XIX i XX es mostren escultures, pintures i altres objectes religiosos.

Monestir de Sant Bartomeu d'Inca³¹

Es tenen notícies de l'existència de l'església de Sant Bartomeu des del s. XIII. La primitiva església fou construïda pocs anys després de la conquesta catalana de Mallorca (1229-1232). D'aquesta primitiva església gòtica es conserva un portal rodó i l'espadanya. El 1530, les monges jerònimes procedents del monestir de Santa Elisabet de Ciutat fundaren un convent al puig de Santa Magdalena d'Inca. El 1534, a causa de les incomoditats del seu emplaçament, s'establiren devora l'església de Sant Bartomeu. Al segle XVII s'esbucà l'església gòtica i, al seu lloc, es construí el temple actual, segons plànols de Jaume Blanquer.

L'església (1671), barroca, es troba al costat nord de la clastra i s'hi entra per dos portals laterals que s'obren davall una porxada. És d'una sola nau, coberta amb volta de canó, dividida en quatre trams per arcs faixons. Té capelles laterals cobertes de volta, poc profundes, exceptuant la capella fonda. L'absis és quadrangular.

La capella fonda fou construïda el 1901 per col·locar-hi el sepulcre de sor Clara Andreu i Malferit, monja d'aquest monestir entre 1604 i 1628, morta amb fama de santedat.

L'orgue, situat al cor, és un dels orgues històrics més antics de Mallorca. Fou construït pels germans Caimari l'any 1694.

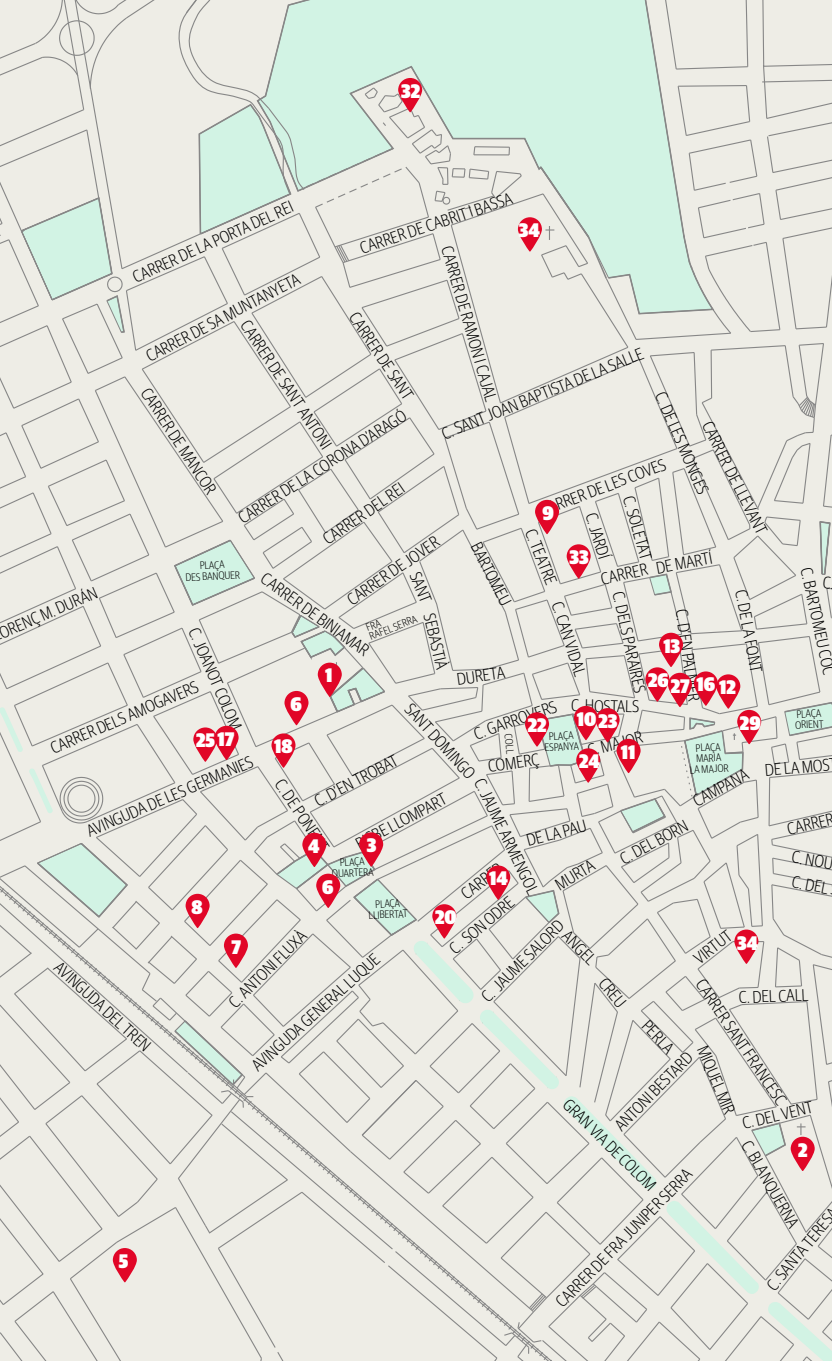
Els retaules són tots d'època barroca. Del s. XVII són el *Retaule de Santa Clara* (1677), presidit per la santa franciscana, i el *Retaule de la Candelera* (1688), que guarda una talla policromada de la Mare de Déu amb el Nin Jesús al braç esquerre i una candela a la mà dreta. Del segle XVIII són el *Retaule major* (1730), obra de Joan Deià Balle, presidit per la Puríssima envoltada d'angelets amb les imatges de sant Bartomeu, sant Agustí i sant Jeroni; el *Retaule de la Passió*, presidit pel Sant Crist de la Sang (s. XIV), escultura gòtica de gran expressivitat; el *Retaule de la Sagrada Família* (1719), en què la pintura mostra la família de Jesús: sant Josep, Maria amb el Nin, sant Joaquim, santa Anna i sant Joan Baptista nin jugant amb un anyell.

El Museu del monestir conserva una bona col·lecció de pintura. Del segle XV són dues taules gòtiques de Pere Terrencs que representen *El matrimoni de sant Joaquim i santa Anna*, i *l'Anunciació a Maria i La Visitació de Maria a Santa Elisabet i el naixement de Jesús*. Del segle XVI són les pintures de Mateu López, pare, i Mateu López, fill, i en destaquen el Retaule antic de l'església de Sant Bartomeu dedicat a la Puríssima, el *Retaule de la Mare de Déu del Roser* i *El taller de Natzaret*. Altres obres rellevants del segle XVI són una pintura dels sants Abdon i Senén i una petita escultura d'alabastre que representa Maria Magdalena. Dels segles XVII i XVIII són les pintures barroques de les quals el Museu guarda una bona mostra, en destaca un *Retaule de la Sagrada Família*, tres quadres de *Sor Clara Andreu*, dues pintures de *Santa Catalina Tomàs* i dues de *Santa Cecília*.

CARRER DE LA PORTA DEL REI
CARRER DE SA MUNTANYETA

CARRER DE CABRIT I BASSA
CARRER DE RAMON LLULL

CARRER DE MAJOR
CARRER DE SANT ANTONI

CARRER DE LA CORONA DARAGÓ
CARRER DEL REI

SANT JOAN BAPTISTA DE LA SALLE
C. DELS MONGES

PLAÇA DES BANQUER

CARRER DE BINIAMAR
CARRER DE JOVER

CARRER DE SANT SEBASTIA
CARRER DE LES COVES

9

C. TEATRE

33

C. JARDI
C. SOLETAI

CARRER DE MARTI
C. DES PARADES

13

26

27

16

12

29

CARRER DE M. DURÁN

CARRER DELS AMOGAVERS

25

17

6

18

C. DE PONS

C. D'EN TROBAT

4

3

6

PLAÇA QUARTERA

PLAÇA LIBERTAT

8

7

C. ANTONI FLUXA

20

C. SON ODRE

14

22

C. GARROVERS

COMERC

11

C. DE LA PALM

C. DEL BORN

PLAÇA MARIA LA MAJOR

CAMPANA

DE LA MOST

CARRER DE LA FONT

C. DELA FONT

C. DEL CALL

CARRER SANT FRANCESC

C. DEL VENT

C. BLANQUERIA

C. SANTA TERESA

2

34

GRAN VIA DE COLOM

ANTONI BESTARD

PERLA

CARRER DE FRA JUNIPER SERRA

MIQUEL MIR

C. DEL CALL

C. DEL VENT

C. SANTA TERESA

5

AVINGUDA DEL TREN

AVINGUDA GENERAL LUQUE

C. JAUME SALORD

C. CREU

C. DEL BORN

C. DEL VENT

SANT DOMINGO

C. JAUME ARRAINGOL

DE LA PALM

MURTA

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

BARTOMEU

DURETA

FRA RAFAEL SERRA

SANT DOMINGO

C. GARROVERS

C. COMERC

C. DE LA PALM

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. DEL BORN

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

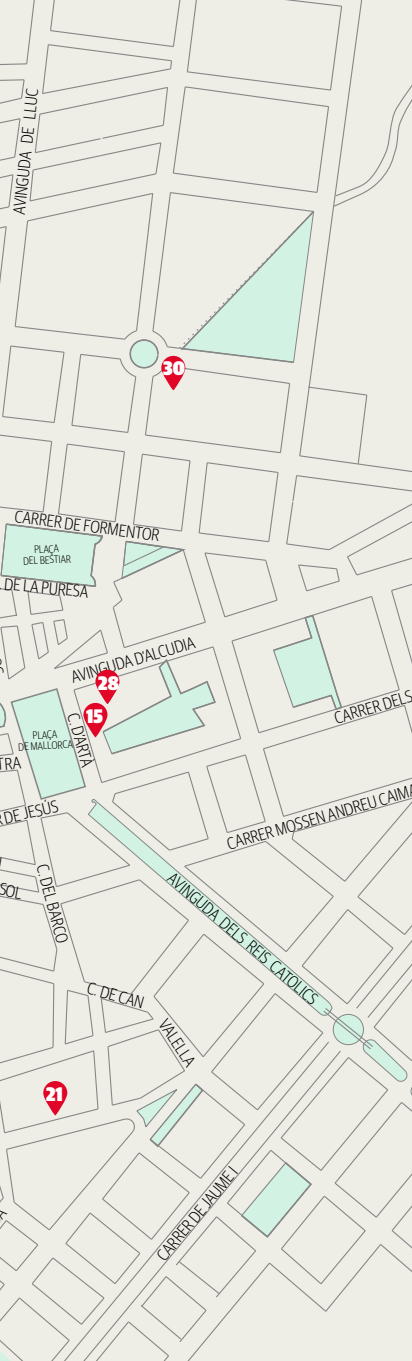
C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

C. BARTOMEU

- 1 Sant Domingo
- 2 Sant Francesc
- 3 Les escultures del sabater i la sabatera
- 4 Monument a Antoni Fluxà Figuerola
- 5 El Museu del Calçat i de la Pell
- 6 Sa Quartera
- 7 Can Fluxà
- 8 Can Mir
- 9 Teatre Principal
- 10 Can Janer
- 11 Can Florencio
- 12 Antic Hotel Domingo/Centre Parroquial
- 13 Can Amengual/Cas Metge Cifre
- 14 Ca n'Ensenyat
- 15 Antic Club Velocipedista d'Inca
- 16 Can Beltran
- 17 Antiga tintoreria de Bartomeu Fiol
- 18 Can Fiol/Can Ramis
- 19 Can Ribot
- 20 Can Marquès
- 21 Can Piritis
- 22 Merceria La Florida
- 23 La Lealtad
- 24 La Giralda
- 25 Casa del fotògraf Fiol
- 26 Cas Baster
- 27 Can Fullana
- 28 Cas Metge Amengual/Can Domènech
- 29 Església parroquial de Santa Maria
- 30 El pou de la Font Vella
- 31 Església de Sant Bartomeu
- 32 El molinar d'Inca
- 33 El primer call d'Inca
- 34 Can Monroig i el call d'Inca

- 35** Santa Magdalena
- 36** Talaiot de s'Ermita
- 37** Cementeri d'Inca
- 38** Son Vivot

L'EDITA:

Ajuntament d'Inca

HI COL·LABOREN:

Centre
de Professorat
Inca

FUNDACIÓ CULTURAL
esconvent

GRUP SERRA

COMISSIÓ CIENTÍFICA
DE LES JORNADES
D'ESTUDIS LOCALS D'INCA